Maharashtra Education Society's

Abasaheb Garware College (Autonomous)

Karve Road, Pune-04

S.Y.B.A. Program in Marathi

(Faculty of Humanities)

NEP SYLLABUS

विषय : मराठी

S.Y.B.A Marathi Choice Based Credit System Syllabus

(Under National Education Policy-NEP)

To be implemented from

Academic Year 2025-26

NEP – SYBA

Semester	Category	Course Code	Course Title	Credit
III	Major (6) (4+2)	MAR-211-MJ	मध्ययुगीन मराठी साहित्य भाग-१	4
		MAR-212-MJ	मराठी साहित्यप्रकार- चरित्र	2
		AEC-211-MAR	Marathi Skill Development - Part-1	2
		MAR-242-MN	मराठी नाटक	4
		MAR-231-FP	क्षेत्रीय अभ्यास प्रकल्प	2
		MAR-221-VSC	भाषिक कौशल्य विकास भाग-१	2
		MAR-200-IKS	प्राचीन भारतीय संत परंपरा	2
IV	Major (6) (4+2)	MAR-261-MJ	मध्ययुगीन मराठी साहित्य भाग-२	4
		MAR-262-MJ	मराठी कादंबरी	2
		AEC-262-MAR	Marathi Skill Development Part-2	2
		MAR-292-MN	मराठी कविता	4
		MAR-281-CEP	ज्ञानसंस्थाना भेटी	2
		SEC-251-MAR	मराठी भाषा आणि लेखन कौशल्य -	2

Semester III: Major-1

विषयाचे शीर्षक -

MAR-211-MJ मध्ययुगीन मराठी साहित्य भाग-१ श्रेयांक - ४

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. वाङ्मयाच्या इतिहासाची संकल्पना, स्वरूप, प्रेरणा, प्रवृत्ती समजून घेणे.
२. मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून घेणे.
३. मराठी भाषा, साहित्याची कालखंडानुरूप इतिहास समजून घेणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना आणि मराठी भाषेचा उगम समजेल.
२. विद्यार्थ्यांना यादवकाळ आणि बहामनीकाळातील मराठी भाषेतील वाङ्मयनिर्मितीमागील सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून येईल.
३. महानुभाव वाङ्मय आणि वारकरी वाङ्मयाच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि स्वरूप यांचे ज्ञान होईल.
४. विद्यार्थी या काळातील संतांच्या रचना समजून घेतील.
५. विद्यार्थी महानुभाव आणि वारकरी संप्रदायातील साहित्याची तुलना करतील.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**वाङ्मयेतिहास संकल्पना आणि मराठी भाषा, वाङ्मयाचा उगम** १. वाङ्मयाचा इतिहास : संकल्पना आणि स्वरूप २. मराठी वाङ्मयेतिहासाचे कालखंड : स्वरूपचर्चा मराठी भाषा व वाङ्मयाचा उगम (कोरीव लेख आणि ग्रंथ या साधनांच्या आधारे)	१	१५
२	**यादवकाळ आणि बहामनी काळातील वाङ्मयनिर्मिती** १. या काळातील सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमी २. महानुभाव वाङ्मय : अ) महानुभाव वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि स्वरूप ब) महानुभावांचे गद्य ग्रंथ : लीळाचरित्र, स्मृतीस्थळ, दृष्टान्तपाठ क) महानुभावांचे पद्य ग्रंथ : महदंबेचे धवळे, साती ग्रंथ	१	१५
३.	**वारकरी वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि स्वरूप** (संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संत चोखामेळा, संत एकनाथ, मुकुंदराज शेख महंमद)	२	३०

संदर्भ ग्रंथ

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड १ ते ८ , महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. यादवकालीन मराठी, शं. गो. तुळपुळे
३. महानुभाव पंथ आणि त्यांचे वाङ्मय, शं. गो. तुळपुळे
४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, ह. श्री. शेणोलीकर
५. मराठी संतवाणीचे मंत्राक्षरत्व, ह. श्री. शेणोलीकर
६. मध्ययुगीन मराठी नाथसंप्रदायिक साहित्य संशोधनाच्या काही दिशा, र. रा. गोसावी
७. चक्रपाणि : आद्य मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी, रा. चिं. ढेरे

Semester III: Major II

विषयाचे शीर्षक -

MAR-212-MJ मराठी साहित्यप्रकार - चरित्र

श्रेयांक - ४

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. चरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.

२. चरित्र या साहित्यप्रकाराची वाटचाल समजून घेणे.

३. नेमलेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास करणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना चरित्र या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.

२. विद्यार्थ्यांना चरित्र या साहित्यप्रकाराची वैशिष्ट्ये माहिती होतील.

३. विद्यार्थी चरित्र या साहित्यप्रकारांमधील तुलना करतील

४. विद्यार्थ्यांमध्ये चरित्र लिहिण्याची प्रेरणा निर्माण होईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**चरित्र साहित्यप्रकाराची ओळख :** १. चरित्र : स्वरूप व संकल्पना २. चरित्र : वैशिष्ट्ये ३. चरित्र : वाटचाल	१	१५
२	**नेमलेली साहित्यकृती -** १. एक होता कार्व्हर - वीणा गवाणकर	३	४५

- **उपक्रम :** कोणत्याही एका आवडीच्या चरित्र / आत्मचरित्राचे परीक्षण करणे.

संदर्भ :

जोशी, अ. म. चरित्र, आत्मचरित्र : तंत्र आणि इतिहास, नागपूर, १९५६.

बोरगावकर ब.दा. प्राचीन मराठीतील चरित्रलेखन, प्रथमावृत्ती-१९७८

खानोलकर गं. दे. चरित्र लेखन काळाचे आणि आजचे, प्र.आ. १९७४

कऱ्हाडे सदा, चरित्र आणि आत्मचरित्र, लोकवाङ्मय गृह प्रा.लि. मुंबई

डॉ. विमल भालेराव, आत्मचरित्र एक वाङ्मयप्रकार, साहित्यप्रसार केंद्र, नागपूर

Semester III

AEC- Ability Enhancement Course

AEC-211-MAR Marathi Skill Development - Part-1

श्रेयांक – 2

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. कथनात्मक साहित्याची ओळख करून देणे.
२. कथा या साहित्यप्रकाराची संकल्पना सविस्तरपणे समजावून देणे.
३. मराठीतील कथा या साहित्यप्रकाराची परंपरा अभ्यासणे.
४. उपयोजित कथांच्या आधारे सामाजिक समस्या तसेच कथेच्या आशय, अभिव्यक्तीचा अभ्यास करणे.

: Proposed outcomes

१. कथनात्मक साहित्याची ओळख होईल.
२. कथा या साहित्यप्रकाराची संकल्पना, विशेष विद्यार्थी सांगू शकतील.
३. मराठीतील कथा या साहित्यप्रकाराच्या परंपरेची ओळख होईल.
४. उपयोजित कथांच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक समस्या आणि त्यांची सोडवणूक यांची मांडणी करू शकतील.

अ.क्र.	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
१	कथा : स्वरूप आणि संकल्पना कथेची व्याख्या, घटक, प्रकार इ. परिचय मराठी कथा वाङ्मयाच्या परंपरेचा परिचय १. कांचनमृग - जी.ए. कुलकर्णी २. कृष्णविवर - जयंत नारळीकर ३. चौथी भिंत - उर्मिला पवार	१५	१
२	एकांकिका : स्वरूप आणि संकल्पना एकांकिका : व्याख्या, घटक, प्रकार इ. परिचय १. विठ्ठल तो आला आला	१५	१

- **उपक्रम :** कथेच्या कोणत्याही एका प्रकारामधील आवडीच्या विषयावर कथा लेखन करणे.
- **संदर्भ ग्रंथ:**

१. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप, संपादक डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. म. द. हातकणंगलेकर
२. कथा : संकल्पना आणि समीक्षा, सुधा जोशी, मौज प्रकाशन
६ .मराठी कथा : विसावे शतक, संपादक के. ज. पुरोहित, सुधा जोशी
७. मराठी कथा : उगम आणि विकास - इंदुमती शेवडे
८. मराठी कथा : मूल्य आणि ऱ्हास - जी. के. ऐनापुरे
९. कथा : रूप आणि आस्वाद - पंडित टिपरे
१०. मराठीतील कथारुपे - रा. ग. जाधव

Semester III: Minor

विषयाचे शीर्षक -

MAR-242-MN मराठी नाटक

श्रेयांक - ४

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. नाटक या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
२. नाटक या साहित्यप्रकाराची वाटचाल समजून घेणे.
३. नेमलेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास करणे.
४. नाटकाची परंपरा, नाट्यतंत्र, रचना समजून घेणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.
२. विद्यार्थ्यांना नाटक या साहित्यप्रकाराची वैशिष्ट्ये माहिती होतील.
३. विद्यार्थी नाटक आणि एकांकिका या साहित्यप्रकारांमधील तुलना करतील.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये नाटकाचे सादरीकरण करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
५. विद्यार्थ्यांमध्ये नाटक लिहिण्याची प्रेरणा, समीक्षा लिहिण्याची क्षमता निर्माण होईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख :** १. नाटक : स्वरूप व संकल्पना २. नाटक : प्रकार आणि वैशिष्ट्ये ३. नाटकाचे तंत्र व रचना ४. नाटक : वाटचाल	२	३०
२	**नेमलेली साहित्यकृती** - 'नटसम्राट' - वि. वा. शिरवाडकर	२	३०

- **उपक्रम:** कोणत्याही एका आवडीच्या नाटकाचे त्याच्या वैशिष्ट्यांसहित परीक्षण करणे. किंवा कोणत्याही एका नाटकातील संवादाचे अभिवाचन करणे किंवा सादरीकरण करणे.

संदर्भ :

१. अध्यापन आणि प्रकार, भागवत, श्री.पु. आणि इतर साहित्य, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९८७.
२. प्रायोगिक रंगभूमी, नवभारत, पुष्पा भावे, रंगभूमी विशेषांक मे-जून १९८५.
३. मराठी रंगभूमीच्या तीस रात्री मकरंद साठे, पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई, भाग १,२ आणि ३, २००१.
४. सुखनाट्याचे स्वरूप, सदा कऱ्हाडे, लोकवाङ्गय गृह, मुंबई, जून १९७४.
५. साहित्याचे मानदंड, गंगाधर गाडगीळ, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९९९.
६. वाङ्मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, वसंत आबाजी डहाके आणि इतर, भटकळ फाउंडेशन, मुंबई,
७. साहित्यमूल्य आणि अभिरुची, गो.मा. पवार, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९४.
८. सौंदर्यमीमांसा, रा.भा. पाटणकर, मौज प्रकाशन गृह, १९७४, तिसरी आवृत्ती, २००१,

सत्र- ३ विषयाचे शीर्षक -

MAR-221-VSC भाषिक कौशल्य विकास भाग-१

श्रेयांक - 2

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

५. विविध भाषिक कौशल्ये यांची ओळख करून देणे.
६. मूल्यशिक्षणाची संकल्पना सविस्तरपणे समजावून देणे.
७. मराठीतील साहित्यप्रकाराची परंपरा अभ्यासणे.
८. मूल्यशिक्षणाच्या आधारे सामाजिक समस्या तसेच अभिव्यक्तीचा अभ्यास करणे.

: Proposed outcomes

५. विविध भाषिक कौशल्ये यांची ओळख होईल.
६. मूल्यशिक्षणाची संकल्पना, विशेष विद्यार्थी सांगू शकतील.
७. मराठीतील साहित्यप्रकाराच्या परंपरेची ओळख होईल.
८. मूल्यशिक्षणाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक समस्या आणि त्यांची सोडवणूक यांची मांडणी करू शकतील.

अ.क्र.	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
१	मूल्यशिक्षण : स्वरूप आणि संकल्पना मूल्यशिक्षणाचे महत्व नियोजन म्हणजे काय? भाषिक कौशल्ये : लेखन, श्रावण, वाचन, भाषण, संभाषण	१५	१
२	मूल्यांचे महत्त्व सत्य प्रामाणिकपणा व्यवहारज्ञान वैज्ञानिक दृष्टीकोन अंधश्रद्धा निर्मुलन देशभक्ती	१५	१

संदर्भ :

१. रघुनाथ चौत्रे - मूल्यशिक्षण, मराठी विश्वकोश
२. गावंडे एकनाथ, झोम्बडे वर्षा, मूल्याधिष्ठित शिक्षण आणि प्रक्रिया, निर्मल प्रकाशन, अमरावती
३. विष्णू बोरकर- मुल्याशिक्षणाची गुरुकिल्ली, गाज प्रकाशन, अहिल्यानगर
४. क्षमा लिमये- मूल्यशिक्षण
५. डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर व्यवहारिक मराठी, , स्नेहवर्धन प्रकाशन.
६. सुहासकुमार बोबडे- मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन

सत्र-३ IKS

MAR-200-IKS प्राचीन भारतीय संत परंपरा

श्रेयांक : 2

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील प्राचीन साहित्याची ओळख करून देणे.
२. विद्यार्थ्यांना भारतीय संत परंपरा आणि संत साहित्याची ओळख करून देणे.
३. विद्यार्थ्यांना संत साहित्याचा उगम आणि त्याची सामाजिक- सांस्कृतिक पार्श्वभूमी ओळख करून देणे.
४. संत परंपरेतील साहित्याचे स्वरूप आणि महत्व समजावून सांगणे

: Proposed outcomes

१. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील प्राचीन साहित्याची ओळख होईल.
२. विद्यार्थी भारतीय संत परंपरा आणि संत साहित्याची ओळख करून घेतील.
३. विद्यार्थी संत साहित्याचा उगम समजून घेतील
४. विद्यार्थी भारतीय संत परंपरेची सामाजिक- सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचा अभ्यास करतील.

अ.क्र.	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
१	मराठीतील प्राचीन साहित्य आणि संत परंपरा संत साहित्याचा उगम आणि सामाजिक सांस्कृतिक पार्श्वभूमी संत परंपरेतील साहित्याचे स्वरूप : अभंग, ओवी, पद, आरती, स्तोत्र, गौळण, भारुड, श्लोक, आख्यानकाव्य इ.	१५	१
२	संत ज्ञानेश्वर, संत एकनाथ संत तुकाराम संत रामदास संत साहित्याचे सामाजिक-सांस्कृतिक योगदान	१५	१

संदर्भ :

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड १ ते ८ , महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. यादवकालीन मराठी, शं. गो. तुळपुळे
३. महानुभाव पंथ आणि त्यांचे वाङ्मय, शं. गो. तुळपुळे
४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, ह. श्री. शेणोलीकर
५. मराठी संतवाणीचे मंत्राक्षरत्व, ह. श्री. शेणोलीकर
६. मध्ययुगीन मराठी नाथसंप्रदायिक साहित्य संशोधनाच्या काही दिशा, र. रा. गोसावी
७. चक्रपाणि : आद्य मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी, रा. चिं. ढेरे

Semester IV: Major I

विषयाचे शीर्षक -

MAR-261-MJ मध्ययुगीन मराठी साहित्य भाग-२

श्रेयांक - ४

- **अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :**

१. वाङ्मयाच्या इतिहासाची संकल्पना, स्वरूप, प्रेरणा, प्रवृत्ती समजून घेणे.

२. मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून घेणे.

३. मराठी भाषा, साहित्याची कालखंडानुरूप इतिहास समजून घेणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगातील इ.स. १६०० नंतरच्या काळातील साहित्यप्रकारांची ओळख होईल.

२. विद्यार्थ्यांना शिवकाळ आणि पेशवेकाळातील मराठी भाषेतील वाङ्मयनिर्मितीमागील सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून येईल.

३. विद्यार्थ्यांना संत तुकाराम व संत रामदास यांच्या वाङ्मयाच्या प्रेरणा आणि स्वरूप यांचे ज्ञान होईल.

४. विद्यार्थ्यांना बखर वाङ्मयाच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि स्वरूप यांचे ज्ञान होईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**शिवकाळ आणि पेशवे काळातील वाङ्मयनिर्मिती** १. या काळातील सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमी २. संत तुकाराम : वाङ्मयनिर्मितीचे स्वरूप ३. संत रामदास : वाङ्मयनिर्मितीचे स्वरूप	१	१५
२	**पंडित आणि शाहिरांची वाङ्मयनिर्मिती** १. पंडिती वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये मुक्तेश्वर, वामनपंडित, रघुनाथपंडित, मोरोपंत २. शाहिरी वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये अनंत फंदी, परशराम, राम जोशी, प्रभाकर, होनाजी बाळा	१	१५
३.	**बखर आणि गद्य वांङ्मयनिर्मिती** १. बखर वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये सभासदाची बखर, शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकारणात्मक चरित्र, शिवदिग्विजय, पानिपतची बखर, भाऊसाहेबांची बखर २. आज्ञापत्र	१	१५
४	संशोधनपर प्रकल्प / क्षेत्र कार्य (१,२,३ घटकांवर आधारित)	१	१५

- **संदर्भ ग्रंथ :**

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड पहिला, ल. रा. पांगारकर

२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, भाग १, पूर्वार्ध आणि उत्तरार्ध, अ. ना. देशपांडे

३. पाच भक्तीसंप्रदाय, र. रा. गोसावी.

४. नाथ संप्रदाय : उदय व विकास, प्र. न. जोशी

५. श्रीविठ्ठल : एक महासमन्वय, रा. चिं. ढेरे

६. वारकरी पंथाचा इतिहास, शं. वा. दांडेकर, ७. ओवी ते लावणी, श्री. रं. कुलकर्णी

<u>Semester IV: Minor</u>

विषयाचे शीर्षक -

MAR-262-MJ मराठी कविता

श्रेयांक - ४

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

५. कविता या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
६. कविता या साहित्यप्रकाराची वाटचाल समजून घेणे.
७. नेमलेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास करणे.
८. कविता: परंपरा, रचना समजून घेणे.

- **Proposed outcomes :**

६. विद्यार्थ्यांना कविता या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.
७. विद्यार्थ्यांना कविता या साहित्यप्रकाराची वैशिष्ट्ये माहिती होतील.
८. विद्यार्थ्यांमध्ये कवितेचे सादरीकरण करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
९. विद्यार्थ्यांमध्ये कविता लिहिण्याची प्रेरणा, समीक्षा लिहिण्याची क्षमता निर्माण होईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख :** कविता : स्वरूप व संकल्पना कविता : प्रकार आणि वैशिष्ट्ये कविता : तंत्र व रचना कविता : वाटचाल	२	३०
२	**निवडक कविता :** मराठी भाषेची महती सांगणाऱ्या कविता	२	३०

- **उपक्रम:** कवितांचे त्याच्या वैशिष्ट्यांसहित परीक्षण करणे. कवितांचे अभिवाचन करणे किंवा सादरीकरण करणे.

संदर्भ :

१. केतकर, श्री. व्यं. : महाराष्ट्रीयांचे काव्यपरीक्षण, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९६४.
२. काळे, अक्षयकुमार : अर्वाचीन मराठी काव्यदर्शन, पां. ना. बनहट्टी प्रकाशन, नागपूर, १९९९.
३. जोग, रा. श्री. : अर्वाचीन मराठी काव्य, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई, दु. आ., १९५१.
४. डहाके, वसंत आबाजी : कवितेविषयी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई,
५. ढवळे, वा. रा. : कविता फुलते अशी, ओरिएंट लॉगमन्स, १९७५.
६. पाटणकर, वसंत : कवितेचा शोध, मौज प्रकाशन, मुंबई,
७. बेडेकर दि. के., आधुनिक मराठी काव्य : उद्गम, विकास आणि भवितव्य, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर, १९६९.

Semester IV

AEC- Ability Enhancement Course

AEC-262-MAR: Marathi - Skill Development Part-2

Credit-2

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. व्यावहारिक मराठी भाषेचे स्वरूप आणि संकल्पना समजून घेणे.

२. व्यावहारिक मराठी भाषेचे उपयोजनात्मक लेखनप्रकार समजून घेणे.

३. नवसमाजमाध्यमांचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.

४. नवसमाजमाध्यमांसाठी लेखनाचे स्वरूप समजून घेऊन त्याचा अभ्यास करणे.

- **Proposed outcomes :**

१ विद्यार्थ्यांना व्यावहारिक मराठी भाषेचे स्वरूप आणि संकल्पना यांची ओळख होईल.

२ विविध समाजमाध्यमांसाठी लेखन करताना कोणती दक्षता घ्यावी, याचे ज्ञान होईल.

३ विद्यार्थी अभिवाचन कला अवगत करतील.

४ विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे व्यावहारिक उपयोजन करता येईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	व्यावहारिक मराठी भाषा उपयोजन अ. अर्जलेखन आणि पुस्तक परीक्षण ब. अभिवाचन क. पारिभाषिक संज्ञा आणि सारांश लेखन	१	१५
२	**नवसमाजमाध्यमांसाठी लेखन :** अ. फेसबुकसाठी लेखन ब. ट्विटरसाठी लेखन क. ब्लॉग (अनुदिनी) लेखन आणि मराठी वेबसाईट परिचय ड. यु-ट्यूबसाठी लेखन	१	१५

उपक्रम: विद्यार्थी त्यांना आवडतील त्या समाजमाध्यमांसाठी लेखन आणि अभिवाचन करतील.

संदर्भग्रंथ:

१. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखडे

२. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई

३. व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

४. व्यवहारिक मराठी,पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.

५. व्यवहारिक मराठी, डॉ.कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रेय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.

६. व्यवहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन.

७. मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन, प्रा. सुहासकुमार बोबडे

८. भाषा अंतःसूत्र आणि भाषा व्यवहार- म.सा.प. प्रकाशन

Semester IV: Major II

विषयाचे शीर्षक -

MAR-292-MN मराठी कादंबरी

श्रेयांक - २

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
२. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरी या साहित्यप्रकाराची वाटचाल समजून घेणे.
३. नेमलेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास करणे.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरीचे अभिवाचन करण्याची क्षमता निर्माण करणे.
५. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरीचे परीक्षण करण्याची क्षमता निर्माण करणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना कादंबरी या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.
२. विद्यार्थ्यांना कादंबरी या साहित्यप्रकाराची वैशिष्ट्ये माहिती होतील.
३. विद्यार्थी ‘कथा’ आणि ‘कादंबरी’ या साहित्यप्रकारांची तुलना करतील.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरीचे अभिवाचन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
५. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरी लिहिण्याची प्रेरणा निर्माण होईल.
६. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरीची समीक्षा लिहिण्याची क्षमता निर्माण होईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**कादंबरी साहित्यप्रकाराची ओळख :** १ कादंबरी : स्वरूप व संकल्पना २ कादंबरी : प्रकार , घटक आणि वैशिष्ट्ये ३ कादंबरी : वाटचाल	२	३०
२	**नेमलेली साहित्यकृती** - बनगरवाडी - व्यंकटेश माडगुळकर	२	३०

उपक्रम: कोणत्याही एका कादंबरीचे वैशिष्ट्यांसहित परीक्षण किंवा अभिवचन करणे.

संदर्भ :

१) कुलकर्णी, वा.ल., 'साहित्य शोध आणि बोध', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, आवृत्ती दुसरी १९९५.
२) देशपांडे, कुसुमावती, 'मराठी कादंबरीचे पहिले शतक', मुंबई, मराठी साहित्य संघ, आवृत्ती दुसरी १९७५.
१) ठाकूर, रवींद्र, 'मराठी कादंबरी: समाजशास्त्रीय समीक्षा', दिलीपराज प्रकाशन, प्रा.लि. पुणे
२) देशपांडे, कुसुमावती, 'मराठी कादंबरीचे पहिले शतक,' मुंबई, मराठी साहित्य संघ.
३) कुरुंदकर, नरहर, 'धार आणि काठ,' देशमुख आणि कंपनी, पुणे.
४) बांदिवडेकर, चंद्रकांत, 'मराठी कादंबरीचा इतिहास', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
५) कुलकर्णी, श्री. मा. 'कादंबरी समीक्षा', उन्मेष प्रकाशन, नागपूर.
६) बांदिवडेकर, चंद्रकांत, 'मराठी कादंबरी चिंतन आणि समीक्षा', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
७) हस्तक, उषा, 'कादंबरी आणि मराठी कादंबरी', साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद

Semester IV: SEC

Skill Enhancement Course - (SEC)

SEC-251-MAR मराठी भाषा आणि लेखन कौशल्य -

श्रेयांक- 2

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. व्यावहारिक मराठी भाषेचे स्वरूप आणि संकल्पना समजून घेणे.
२. व्यावहारिक मराठी भाषेचे उपयोजनात्मक लेखनप्रकार समजून घेणे.
३. विद्यार्थ्यांना उपयोजित लेखन कौशल्यचा परिचय करून देणे.

- **Proposed outcomes :**

१. विद्यार्थ्यांना व्यावहारिक मराठीचे लेखनविषयक स्वरुपाची ओळख होईल.
२. व्यावहारिक मराठी भाषेचे उपयोजनात्मक लेखनप्रकार समजून घेणे.
३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे व्यावहारिक लेखनविषयक उपयोजन करता येईल.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१.	**घटक १ : भाषा आणि लेखन कौशल्य** १. कार्यालयीन अर्ज लेखन २. टिप्पणीलेखन ३. माहितीपत्रक ४. घोषणापत्रक ५. निविदालेखन	१	१५
२	**घटक २ : प्रगत लेखन कौशल्य** १. सारांश लेखन कौशल्य २. बातमी लेखन कौशल्य ३. मुलाखत लेखन कौशल्य ४. कल्पनाविस्तार	१	१५

संदर्भग्रंथ:

१. व्यवहारिक मराठी, डॉ.कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रेय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.
२. व्यवहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन.
३. मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन, प्रा. सुहासकुमार बोबडे
४. भाषा अंतःसूत्र आणि भाषा व्यवहार- म.सा.प. प्रकाशन
५. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
६. व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
७. व्यवहारिक मराठी,पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.